

TELEGRAFUL ROMÂN.

Are Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într-una cu suplimentul „Fôia Pedagogică”
Pentru Sibiiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiiu, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmon — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 4290 Școl.

Notă.

În institutul regnicolar de orbi din Budapesta a devenit vacant un loc gratuit din fundațiunea făcută de Dimitrie Lyka pentru un copil orb în etate de 8—10 ani de religiunea gr.-or.

Ceea-ce se aduce la cunoștință publică cu acea observare, că condițiunile mai detaiate de conferire se pot afla la acest consistoriu.

Sibiiu, din ședința senatului școlariu ținută la 3 Iuliu 1897.

Consistoriul archidieceșan.

Drepturile noastre de întrunire.

I.

„Viața noastră națională se începe din ziua, în care am început să ne adunăm la un loc, să ne înțelegem între noi, ... și cu cât mai strânsă e înțelegerea între noi, cu atât mai viuă ne e viața și cu atât mai tari ne simțim noi înșine și mai puternici ne socotesc alții”.

(*) După ce cu atâta stăruință am îndemnat pe credincioșii bisericii ortodoxe române ca să se întrunească în adunări și să pună în acele basă la o zelosă acțiune confesională, rezultă în mod firesc datorința noastră, de a ne ocupa în amănuntul de importanța acestor întruniri și de drepturile noastre cetățenești, ce vin considerate la întrunirile noastre preste tot.

Voind a satisface acestei datorințe vom considera de-astădată motive curat naționale, motive, ce se refer la viața noastră națională-politică.

E o chestie acăsta de actualitate și de dorit ar fi, ca, dacă până acum n'a fost în deajuns său chiar de tot puțin discutată, să ne preocupe de aci înainte pe toți românii de bine.

Pentru-ce?

Intrêga noastră chestiune națională se învêrte astăzi exclusiv în giurul drepturilor de întrunire, este făcută pendentă de caprițiile acestor drepturi unguresci și de felul curios de interpretare a lor din partea oblăduirei.

Carul politiceii noastre s'a întrouit, osiile îi s'au frânt mai cu sêmă prin felul de aplicare a acestor drepturi din partea adversarilor nostri.

Acăstă catastrofă este incontestabil cel mai important moment din viața noastră națională, contemporană. Avut-am și dîle de înălțare sufletească, dîle de sărbătoare și mândrie națională, dar dîle de mare nemângăere pentru noi au fost de a vedea, cum ni se încalcă fățiș drepturile noastre de întrunire națională, cum ni s'au nimicit strînsul nostru legătură, activitatea noastră prin organizarea în partid național politic, cum în consecință ni s'a suprimat pe totă linia caracterul specific român în viața noastră publică, cum viața noastră politică a devenit imposibilă, individualitatea noastră națională nesocotită, cum ne scot tot mai mult din cadrele constituționalismului.

Și în fața acestei stări de lucruri remedura e ascunsă încă în zarea viitorului.

De loviturile aceste capitale cei din fruntea mișcărilor noastre au ramas zăpăciți și s'au împrășchiat ca o ușoră plévă în vînt, căreia îi lipsesce puterea de rezistență. Prea au venit dese după olaltă și prea vehemente pôte loviturile, decât conducătorii nostri, ocupați și cu proprii daraveri, să fi fost capabili a le paria. Și n'au fost capabili mai cu sêmă și din pricina, că nu s'au așteptat la măsuri tocmai atât de excepționale, la cassarea celor mai elemente drepturi individuale, cum e și dreptul de liberă-intrunire, — n'au fost pregătiți.

Și se pôte imputa cu drept cuvînt reprezentanților alegătorilor români, că în conferențele lor prea s'au ocupat de reclamarea drepturilor perdute și a altora neavute încă, dar cari ne compert, și prea puțin de apărarea și asigurarea celor existente.

Dreptul nostru de întrunire, așa cum l'am practicat atîția ani, organizarea noastră politică în genere și asigurarea unor baze solide pentru viitor, — au fost arareori obiecte de discuție în conferențe, ba au lipsit cu deservire dintre agende.

Partidul național pe basa programelor sale politice avea, cei drept, de datorință să tindă la „delăturarea legilor și ordinațiunilor, cari sunt contrare dezvoltării naționale”, însă a uitat să și înscrie în program proprias sôrte, insistând asupra delăturării meschinelor ordinațiuni existente cu privire la drepturile de adunare, și înlocuirea lor cu o lege sancționată în care aceste drepturi puse pe baze largi, respectând dorințele noastre, să fie garantate.

Însă se ne oprim la afrontul cel mai strașnic ce s'a făcut la adresa drepturilor noastre cetățenești, la famosul ucaz al lui Hieronymi.

Fost-a ôre reacțiunea noastră în potriua aceleia în raport corespunzător cu volnicia extremă ce ni s'a făcut pe de o parte și cu importanța cauzei pe de alta?

Afară de vre-o câți-va articoli de jurnal și de punctul prim al rezoluțiunilor adunării alegătorilor, ținută la Sibiiu, în 28 Nov. 1894, — toate aceste fără cel mai mic rezultat practic, — găsit-u-s'a măcar vre-un singur avocat, fie și din pleiada celor ce astăzi au onorul de a stă în fruntea unei mișcări ce nu există, — care se combată în mod temeinic din toate punctele de vedere acelu ucaz atât de contestabil? Ôre n'ar fi dat sigură acăstă combatere destul îndemn la un singur „Memorand”, înaintat la locurile competente?

Fără îndoială, dacă mai precauți am fi fost, și mai prevădători, ađi n'am avé un știrb și neputincios comitet național pe acțiună, a cărui singură misiune națională consistă în a susține o șubredă Tipografie și o fôie de aceeași natură, în a cărei colone pasiunile stăpănesc și mici interese aparte, ér rađele de lumină numai arareori și involuntar se rătăcesc.

Însă fără a mai recrimina, trebuie să recunoștem, că aprôpe cu toți am contribuit cu câte o pârțică la cassarea

acelor drepturi, în cari își avé basă avêntul sentimentului național.

Trebuie să recunoșcem, că adversarul nostru ne-a fost superior în judecată, înțelegînd el mai bine decât noi valôrea dreptului de întrunire pentru noi. El a înțeles mai bine, „că viața noastră națională se începe din ziua, în care am început să ne adunăm la un loc și să ne înțelegem între noi”, ... drept aceea a aplicat cele mai rigurose măsuri de a ne împedeca adunările, de a ne desarma.

Cum au isbutit, vedem din halul și încurcătura extremă, în care ne-a adus nimicirea acelor drepturi. În consecință însă trebuie să judecăm calmi, fără a pierde timpul mai departe cu imputări și ieremiade, — asupra acestei stări reale.

Înainte însă de a ne trage acele consecuențe din acăstă stare a lucrurilor, trebuie să ne dăm sêmă despre unele chestiuni principiare, cari au să ne determine atitudinea noastră față de dispozițiile ministeriale de prima linie și în a doua față de noi înșine.

Trebuie să ne informăm, dacă există în Ungaria peste tot drepturi de întrunire?

Dacă există, sunt ele aplicate just, său cu falsitate?

Său sunt încălcate cu deservire?

Din răspunsurile ce vom găsi la aceste întrebări, rezultă pe urmă și atitudinea noastră din punct de vedere de drept public față de nimicitorile dispoziții ministeriale cu privire la chestiunea de care ne ocupăm.

Revista politică.

Din parlamentul maghiar. În urma pactului dintre guvern și opoziție, acăsta a încetat cu obstrucția. Condițiunile de pace le cunoșcem din numărul trecut. În urma acestui pact s'au început ședințe mai normale în parlament și se discută cu mai puțină animosități proiectele de lege puse la ordinea zilei.

Mulți privesc obstrucția înscenată de opoziție — acum încetată — numai ca un mijloc al acesteia, pentru împedecarea pertractărei bugetului, ca să aducă pe guvern în încurcătura și astfel să-l trântescă. Tare nu i-a fost — se vede — opoziției de împedecarea înouiei pactului economic cu Austria, căci étă acum s'a învoit la prolongirea lui, de și numai pe o durată mai scurtă. — Vêd bine Maghiarii, că fără Austria nu pot fi. Dară fac gură, ca să apară mai mari patrioți, dacă nu pot stôrce alte folose dela Austriaci, și acăsta numai, căci le convine puțința de a ne asupri și mai departe.

Până când?...

Autonomia bisericeii gr. ort. sêrbesci. Decisiunea congresului bisericeii gr. ort. sêrbesci (acum amănat) de a nu primi ordinea de đî propusă de comisariul regesc, a scos din sârțite pe liberalii austriaci și pe toți Maghiarii șovinisti. „Pester Lloyd” amenință pe Sêrbi, că la ocaziune binevenită Corôna și guvernul vor face ordine în autonomia bisericeii sêrbesci și fără concursul congresului. — La aceste amenințări „Vaterland” din Viena răspunde, că cu popôrele nu poți tracta cum a tractat br. Bánffy cu țeranii români sêraci și cu servitorii sei pe când era fișpan în comitatul Solnoc-Dobăca, ci cu altfel de politică, mai ales când e vorbă

de reforme. Prin astfel de tractări bănffyane numai își mărturisesc singuri slăbiciunea.

Chestiunea limbilor în Austria. Se scrie, că chestiunea limbilor va fi resolvită favorabil în curînd în dieta din Bohemia. Pentru susținerea claselor paralele la gimnaziul inferior din Cili, guvernul a luat în budget 125.000 fl.

Ferdinand principele Bulgariei și resbelul greco-turcesc. Un colaborator al diariului „Figaro” din Paris a avut o convorbire cu principele Ferdinand al Bulgariei și cu o personă dela curtea bulgară. Dela acăsta respectivul colaborator a aflat părerea principelui Ferdinand despre crisa orientală desfășurată deja. Declarațiunile acestuia ar fi, că Bulgaria ar fi sărit cu tot poporul în ajutorul Greciei, dar atunci România numai decât ar fi intrat în Bulgaria, și Turcia tot bătînd pe Greci, Bulgaria ar fi ajuns între două focuri foarte periculoase și interesele bulgarilor macedoneni ar fi suferit o lovitură foarte mare. Deci interesele Bulgarilor au pretins, ca Bulgaria să stee ca privitoare în fața acestui conflict ivit între Greci și Turci. Dar pentru aceea Bulgaria nu încetăză a se interesa de autonomia Macedoniei, celelalte apoi vor urma. Isprăvind Europa cu aplanarea acestui conflict, privirile și le va îndrepta asupra Macedoniei.

Conflict între Sêrbia și Turcia.

Am anunțat și noi în numărul trecut, că Sêrbia se înarmăză la hotarele Turciei. Acum sosesc sciri, că între trupele sêrbesci și arnauții dela graniță s'au întemplat deja și conflicte factice. Sêrbii meru caută pretexte, ca să rupă relațiunile pacinice cu Turcia și astfel să silêscă pe Sultanul la împlinirea pretensiunilor naționale și confesionale ale sêrbilor suditi tûrcesci. La erumperea conflictelor acestora a contribuit mult și vorbirea ministrului president Simici în scuptsina sêrbescă.

Pertractările de pace între Grecia și Turcia încă nu s'au terminat. Precum se scrie din Constantinopol, acelea se vor termina în curînd, de cumva nu se vor ivi ceva incidente neprevădute încă. — Grecia refușă însă a-și supune controlarea financiară sale ori-cărui autoritate străină, internațională. Acăsta ar fi o lovitură dată autonomiei sale din partea puterilor.

Revoluțiune în Constantinopol. Din Constantinopol se scrie, că Miercurea trecută a erupt o revoluțiune în școlă militară tot-odată și facultate de medicină. Intre elevi și oficeri a erupt o cêrtă vehementă, încât cești din urmă au fost necesitați să cheme soldați în ajutoriu. În tumultul, ce s'a produs, doi elevi au fost răniți grav, — unul a fost trântit la pămînt, ér celuiialt i-s'au scos ochii. Toți au fost arestați. Directorul școliei voia să-i puse pe toți și numai supunîndu-se unui ordin mai înalt, le-a cruțat viața. Tribunalul constituit ad-hoc a judecat pe 47 de inși la deportare în loc necunoscut. Causa rêscoliei încă nu e cunoscută.

Êr mișcări armenesci în Turcia.

Tot din Constantinopol vine scirea, că armenii se pregătesc a exmite un manifest pe ziua aniversării constituțiunei lor. În urma acestor pregătiri un provocat pe creștini să se înarmeze, ca la cas de lipsă să se pôtă apăra. Poliția a luat însă de veste și a publicat un ordin, după care toți cei ce vor purta arme fără a fi îndreptățiți la acăsta, vor fi aspru pedepsiți. Făcînd și o perchișișie într-o stradă din Pera, au fost arestați trei membrii din comitetul armean.

Miscările republicane în Portugalia iau un caracter foarte periculos, căci încep a se lăși și în armată. La promovarea acestora contribuie în mod indirect chiar și ministrul-presidente Lucian Decastro, carele refuză aplicarea mijloacelor de oprire propuse de soții sei miniștrii. În urma acestor împrejurări, republicanii amenință nu numai cu cuvântul, ci și cu fapta. Din cauza aceasta, situația inspiră serioase îngrijiri.

Revoluțiune în Indii. Cu totă domina înțeleptă a reginei Victoria a Angliei, nici vastul imperiu englez nu se bucură de pace deplină pretutindenea. E știut, câtă miserie a produs ciuma în timpul din urmă în India, carea a mai fost bătuită apoi și de fomete, carea încă n'a încetat. Pentru delaturarea acestor plagi înfricoșate, guvernul englez a luat toate dispozițiile posibile, dar în cele mai multe părți fără nici un rezultat, căci populațiunea simțindu-se atacată în sentimentele sale religioase prin multe dispoziții din acestea, s'a revoltat. Norocul numai, că diferitele popore indigene n'au nici o legătură politică ori confesională între sine și astfel nu pot rezista cu succes contra englezilor. Numai așa se explică, cum de o mână de oameni, englezii, pot ține în frâu o țară atât de vastă și populată.

Programe școlare.

(Urmare).

Date din cronica institutului.

Ca momente mai însemnate din viața institutului sunt a se înregistra și în acest an școlar schimbările ivite în statul personal al corpului profesoral și adevă, profesorul ordinar provisoriu din secțiunea teologică, Dr. Vasiliu Saftu, fiind ales în decursul ferilor de văr paroh în Brașov-Scheiu, încă înainte de începerea anului școlar a renunțat la postul avut de profesor seminarial, și prin ordinul consistorial din 8 Octombrie 1896 Nr. 6727 B., s'a numit profesor ordinar provisoriu pentru acest post, profesorul mai înainte suplent Dr. Ioan Stroia.

În zilele dela începutul lunii Septembrie, în conformitate cu dispozițiunile regulamentului seminarial, s'au efectuat înmatriculările și s'au ținut examenele de primire, emendare, private și suplimentare, despre ceea-ce mai în special se face amintire la alt loc.

Terminate aceste agende, prelegerile s'au început în regulă la 9 Septembrie, 12 Septembrie s'a făcut inaugurarea festivă a anului școlar prin serviciu divin și invocarea Duhului sânt și prin o vorbire ocazională rostită de directorul, cu care ocaziune și fostul profesor Dr. Vasiliu Saftu și-a luat adio dela corpul profesoral și dela elevi.

În decursul acestui an școlar institutul a fost cercetat de Preacuvioșia Sa dl archimandrit-vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu, ca reprezentant al Ven. Consistoriu, asistând și la câte-va prelegeri, precum și din partea nou denumitului inspector regesc

de școle al comitatului Sibiiului, Preastim. Domn Dr. Pintér Gábor.

În 9/21 Maiu elevii din cursul III. teologic și pedagogic, sub conducerea profesorului din Economie, D. Comșa, au participat la prelegerea și demonstrațiunile practice ținute aici în Sibiiu de exmisul ministerial învățătoriu ambulant de stupărit, Andreiu Abend din Aiud.

Ca un moment mai însemnat în ce privește arangiamntul internatului se amintesc, că pentru ameliorarea întocmirilor interne ale institutului, încă în primăvera anului 1896 s'a început zidirea unui nou edificiu seminarial, cu mențiunea de a fi folosit pentru dormitorii și refectoriu. Terminată zidirea, în 8 Novembre 1896, după-ce mai întâiu s'a făcut sântirea apei în prezența corpului profesoral și a elevilor, și din partea directorului s'a rostit o vorbire corespunzătoare însemnătății momentului, noul edificiu s'a luat în folosire, și prin acest edificiu s'a ameliorat în mod însemnat starea institutului din punct de vedere igienic.

În fine tot la acest loc trebuie să ne împlinim și o tristă datorință.

Directorul semin. emeritat Ioan Hannia, carele după un serviciu, ca profesor și parte și director apröpe un jumătate de secol, la 1 Septembrie 1895 s'a fost retras în stare de odihnă, la 30 Martiu a. c. a repausat în Domnul.

Corpul profesoral, din acest incident trist și-a manifestat tributul său de recunoștință și condolență în modul următoriu: pe edificiul seminarial s'a arborat flamura neagră; familiei reposatului profesorii i-au exprimat condolență în corpore; ziua de 1 Aprilie, ca ziua înmormântării, s'a declarat zi liberă de prelegeri; în loc de cunună pe sicriu, membrii corpului profesoral au contribuit o sumă echivalentă la fondul special al societății de lectură „Andreiu Șaguna”, pentru ajutorarea membrilor ei în cas de morb; la actul înmormântării atât profesorii, cât și elevii s'au prezentat în corpore, executând cântările funebrele corul seminarial; și în fine în numele institutului, la înmormântare s'a rostit o cuvântare funebrelă prin directorul.

Din datele biografice ale reposatului încă se refer la activitatea sa din institut se amintesc următoarele:

S'a născut la 20 Martiu 1818, în comuna Sadu, comitatul Sibiiu, d'n părinți economi. Studiile gimnaziale le-a făcut în Sibiiu și le-a completat în Cluș. Studiile academice le-a făcut la universitatea din Viena, unde a absolvat teologia în internatul Sancta Barbara.

Refintors acasă, în 7 Octombrie 1845 a fost numit secretariu consistorial, la 29 Decembrie 1848 e numit profesor seminarial, 6 Iunie 1865 e numit și de director la acest institut, funcționând până la 1 Septembrie 1895, când s'a retras în stare de odihnă.

(Va urma).

Noutăți.

Părechea regală română la Ischl.

În prima jumătate a lunii August, regele României Carol, cu regina Elisaveta vor cerceta părechea domnitore a Austro Ungariei la Ischl, unde vor sta două zile. Pentru primirea oșpeților regali, mai mulți membri ai casei domnitore încă vor sosi la Ischl. Va fi de față cu prilejul acela la Ischl și contele Goluchowsky.

Primarul capitalei Ungariei Ráth

Károly a încetat din viață la Budapesta, Sâmbătă, în etate de 76 ani, după un serviciu de 24 ani ca primar. Ráth a suferit de mai multă vreme de bătă de ficat.

Cununie. Eugenia M. Mircea și Patriciu Pinteș anunță cununia lor „religioasă”, ce se va celebra Duminică, în 27 Iuliu st. v. a. c. la 11 ore a. m. în biserica gr.-or. din Cața.

Inaugurarea monumentului lui Petőfi s'a săvârșit Sâmbătă pe lângă mari festivități. Reprezentată a fost la festivitate ungarimea întreagă; parlamentul, societățile științifice, comitatele, orașele. Secuimea încă s'a înfățișat la serbare în număr foarte mare, sub conducerea lui Ugron G. Festivitatea s'a început pe plaiul de lângă comuna Ferihaz, unde s'a inaugurat o columnă comemorativă în amintirea poetului cădută în luptă. Au vorbit aici fișpanul și un fost honved din 48. Szász Gerő, — și s'au așezat mulțime de corone pe monument. După inaugurarea columnei, publicul s'a adunat în jurul statuei poetului, ridicată înaintea casei comitatense, la Sighișoara. Desvélirea monumentului s'a început prin vorbirea comitelui suprem Sándor László. Au mai rostit vorbiri entusiaste Bartok Lajos și Pósa Lajos. Statua a fost dată în grija vicespanului comitatens. După prânz s'a arangiat banchet. Săra s'a dat bal.

Clacă în serbători. Din țera lui Bánffy (comitatul Solnoc-Dobâca) primim o corespondență mai lungă, în care ni se scriu multe de toate, dar numai lucruri îmbucurătoare nu. Așa între altele, corespondentul nostru constată la începutul scrisorii sale, că legile nouă politice-bisericesci, cari preste tot sunt constatate ca un izvor de demoralizare, până acum n'au adus atâtea stricăciune în sinul poporului nostru, câtă au adus unii notari, județi, ba chiar și preoți, cari fără pic de muștrare de conștiință calcă în picioare obiceiurile și datinele sântei noastre biserici strămoșesci și obiceiurile și datinele poporului nostru român. Una din aceste fărâdele este aceea, că nu se rușinează de oameni, dacă nu se tem de Dumnezeu, a scote pe oameni la lucru (la sapă, la secere, la cosă etc.) sub numele nevinovat de altecum de „clacă” în Duminică și serbători, și încă oameni dintre cei mai avuți din giurul acela. Dar nu numai atâtea, ci o fac această înșiși în persoană ori prin argații lor chiar pe

timpul sântei liturgii, când preotul se roță la altariul Dui „pentru înmulțirea rodului pământului și pentru vreme cu pace”.

Noi scim, că clăcile sunt pentru cei săraci și nenorociți, și nu pentru cei bogăți și îmbuibăți. Numai sub condițiunea aceasta admite biserica în unele cazuri excepționale lucrul în serbători, ori în casuri de calamități publice. Și reu face și poporul, că merge la lucru chiar și sub numele de „clacă” la astel de oameni în serbători. Dacă nu ar merge, numai spre binele lui ar fi, căci atunci ar fi siliți a-l duce la lucru în celelalte zile, de lucru, pe lângă plată mai bună. Așa însă, în neștiința lui, ori din lăcomie după o porție de otravă jidovăscă (rachiu), tocmai el îi desmărdă și îmbuibă și tot n'are nici un ajutor și nici o cruțare dela ei în casuri de nevoi, ci se face și de ris înaintea celorlalte nemuri străine, dar mai cu seamă înaintea jidovilor, a căror otravă o consumă.

Deci cu drept cuvânt susține corespondentul nostru, că multe rele ne-au venit nu atât din partea străinilor, ci mai mult din partea unor inteligenți de ai noștri, cari nu-și pricep chemarea în sinul poporului nostru atât de apăsător de străini și rămas înapoi în cultură și bunăstare materială din vina acestora.

„Er dacă sarea se va împuți: cu ce se va săra” ăce s. scriptură. Deci, unde sunteți „preoți cu crucea'n frunte”?

Un sergent — milionar. În San-Francisco a murit anul trecut un milionar, originar din Ungaria, cu numele Galló András. Neavând familie, sumedenia de bani (6 milioane) a credit-o un nepot al lui, Galló József, de present sergent la o orchestră militară.

Pe monumentul lui Petőfi a trimis o cunună de lauri romanțierul renumit Dr. Jókai Mór, prietnul din copilărie al poetului.

Invitare la petrecerea de văr, ce o va arangia tinerimea română din Sălciua, Duminică, în 8 August 1897 st. n. în sala școlii din loc. Prețul intrării: de persoană 80 cr., de familie 1 fl. 50 cr. Începutul la 3 ore p. m. Venitul curat este destinat pentru procurarea de cărți copiilor săraci dela școlă din loc. Suprasolvirile se cuităză cu mulțămită.

Un foc teribil a bătuit zilele aceste la stațiunea din Moseva. 300 vagoane cu cerealii, 15 vagoane cu altfel de transporturi, 5 cisterne cu petrol, un magazin cu manufacturi și 100 vagoane goale au ars cu desăvârșire.

Catastrofă într'un teatru. În teatrul de văr din orașul Paducah (statu Kentucky) s'a întâmplat zilele trecute o catastrofă înfrorătoare. Reprezentația era pe sfârșite, când un petard dela focul bengalic a explodat, aprinzând hainele unui teatralist. Focul a aprins și culisele și s'a răspândit cu iuteală. S'a născut o panică grozavă între actori și public; toți grăbii spre eșiri. În

reșpund grobian călătorilor. În cazul acesta păra nu ar avé nici o basă...

Publicul însoți vorbirea filosofică a amplotiatului cu un mormur aprobatoriu. Maiorul nu s'a lăsat învins.

— În cazul present, așa dară nu se află vină în procedura hamalului, fără în defectuositatea statutelor societății trenurilor, cari conced funcționarilor atari fapte față de publicul călătoriu. Din norocire călătorește la o rudenie, care e consilier în direcțiunea societății trenurilor și în modul acesta voiu atrage atențiunea cercurilor conducătoare față de această defectuositate, și speriez, că nu voi osteni fără rezultat...

Deodată s'a schimbat dispoziția cea bună a funcționarului.

— Credeți-mi, v' rog — ăise foarte umilit — că nu e demn a v' osteni pentru un lucru așa de neînsemnat atât d-văstră, cât și pe respectivul domn consilier direcțional. Hamalii dela gară stau sub inspecțiunea mea și eu voiu chema la moment pe respectivul și-l voi sili, ca să deie satisfacție mult onorabilului domn, dar numai așa verbal...

(Va urma.)

FOIȚA.

O călătorie

cu un

apărătoriu de drept.

Portret de Mark Twain.

(Urmare).

— Într'adevăr acesta a fost o bună apucătură diplomatică, — trei apucături diplomatice foarte bune.

— Acăsta?! Acăsta nu a fost diplomație. D-ta ești în eror, diplomația e cu totul alt-ceva. În cazul recent nu s'a putut acomoda diplomația, — acei mișei bețivi nici nu o ar fi înțeles. Repetesc, acăsta nu a fost diplomație, acăsta a fost violință.

— Ori-ce a fost — am adaus la acăsta — d-ta ai lucrat foarte corect.

— Despre acăsta sum convins. În cazul acesta violența a fost tot așa de necesară, ca și justificabilă.

— Și dacă îmi permit a întreba, acest al doilea procedeu acomodezi-l adeseori?

— Oh! foarte rar. La 5—6 luni odată. — Și nu te temi, că li s'ar puté întempla ceva nenorocire?...

— Nenorocire?! Dar n'ai observat d-ta, că așa 'i-am aruncat pe tustrei, ca să nu cadă pe șine său în cap, ci pe fole?

Acăsta n'am observat-o, adevărul spunându-l, dar i am crezut-o bucuros, parte pentru linisirea mea proprie...

A două zi după amăzi am plecat la Boston. — În sala de așteptare a gării am observat un domn bătrân, palid, care după exterior se vedea a nu fi din oraș. Bătrânul ședea lângă ușa salei și cu un picior ținea ușa puțin deschisă, ca să respire aer mai curat, căci — trebuie să recunosc — aerul din sală era încărcat de fumuri de diverse miroșuri. Deodată grăbi spre ușa un hamal dela gară. Așa se vede, că hamalul avea o trebă grabnică și totodată era și rău dispus, căci trecând pe lângă sormanul bătrân și aruncându-i o privire nu tocmai amicală, și-a trântit ușa cu putere pe picior, unii au început a rîde, dar domnul cel bătrân sficios s'a tras puțin mai departe dela ușe. Nu peste mult a intrat în sală un oficial dela gară, portar său altceva.

— Portar, i-l a grăi maiorul, unde și cui

trebuie să denunță omul, dacă are vre-o plânsore contra vre-unui servitor dela tren.

— Ce plânsore aveți, întrebă funcționarul.

Maiorul atunci i-a descoperit tot ce s'a întâmplat cu bietul bătrân. Funcționarului, după cum se vede, i-a plăcut întemplarea.

— Aceea voți să diceți — ăise — că hamalul nu a ăis nimic, fără a trântit ușa pe piciorul onorabilului domn....

— Nu a ăis nici un cuvânt — respunse maiorul, ca și cum ar fi voit să ăică prin acăsta, că hamalul, dacă s'a grăbit așa de tare, încât nu a avut timp, ca să închidă ușa frumos, cel puțin a trebuit să-l facă atent pe domnul bătrân, ca să-și tragă piciorul de acolo la timp.

— Îmi pare rău domnule, — ăise funcționarul, — ore, ce basă pôte avé denunțarea, dacă servitorul nu a ăis nici o vorbă. Dacă voți a pări, că un hamal dela tren a vătămă pe un domn, mai întâiu aveți să fiți întrebați, că ce a ăis respectivul hamal. D-ta recunosti, că nu a ăis nimic. Statutele societății trenului prescriu pedepsă numai contra acelor amplotiați, cari vorbesc său

tumulul gróznice ce s'a iscat, mai mulți inși și-au găsit mórtea. În câteva minute întreg coperișul a prins foc, și cu un zgomot înțorțat s'a prăbușit asupra publicului strîm torat în teatru. Numărul morților trece peste 150.

Dela „Reuniunea femeilor române din Sibiu“.

Dare de sémă.

Pentru sortitura de obiecte ce va aranja „Reuniunea fem. rom. din Sibiu“ au mai contribuit:

Dela „Reuniunea femeilor române din Răsărit“: d-na Susana P. Brote, 1 tavă cu 6 cesci de cafea neagră, 1 față de masă industrie de casă și 1 ștergar; d-na Calopi Cioran, preotésă, 1 șurt de postav brodat cu mătăsă și mărgelă; d-na Constanța Brodian, 1 față de masă și 1 cană veche; d-sora Victoria Goga, 1 tabletă brodată; d-sora Miți Dancăș, 1 cămașă brodată; d-sora Elena Bratu, 1 fund de perină croșetat, 1 ștergar industrie de casă; d-na Maria I. Dancăș, 2 crătințe seliștenești; d-na Stana M. Lungu, 1 față de masă și 1 ștergar industr. de casă; d-na Paraschiva Simonetti, preotésă, 1 ștergar și 1 șervet industr. de casă; d. Sora Comșe Mitrea, 1 țol; d. Stanca C. Droc, 1 iie și 1 brău de mătăsă; d. Sora Rucărean, 1 traistă; d. Sora A. Dancăș, 1 ștergar de ușa țărănesc și 1 cană veche; d. Paraschiva Ciurcian, 1 traistă; d. Paraschiva Ilcuș, 1 față de masă industr. de casă; d. Ana Popu, preotésă, 1 ștergar industr. de casă; d. Ana P. Hambășan, 1 ștergar; d. Sora I. Vidrighin, 1 traistră și 1 merindeță; Ișă Giurcoiu, 1 căpătăiu țărănesc țesătură veche; Sora I. Goța, 1 leșneț de culme țesătură veche; Maria Vidrighiu, 1 ștergar industr. de casă; Dobra M. Vidrighiu, 1 merindeță; Opreana P. Albu, 1 traistă; dl Iosif Goga, preot, 1 fl. v. a.; dl Mania Lungu, fabricant de căruțe, 1 fl. v. a.; dl Ioan Isdrail, 1 fl. v. a.; Sora Vasile Droc, 1 covor înaintea patului industr. de casă; Magdalena Bucur Dancăș, 1 traistă; Aurelia Goga, preotésă, 1 covor industr. de casă. — Colectate prin d-na Aurelia Goga presidentă și Sora V. Droc membră a reuniunii femeilor.

Din Săcel dela dd.: Aurelia Pop, o cămașă bărbătescă și 1 batistă; Maria N. Platoș 1 batistă și 1 ștergar.

Dela Sabina Florian din Seliște o batistă și 1 tabletă.

Din Topârcea dela dd.: Susana Schiau o couvertă de pat; Ana Greavu 1 ștergar, Ana Mosora 1 față de masă; Maria Huditan 1 ștergar.

Dela d. Măriora Ghișă, preotésă în Rechița, 2 ștergare țărănesce și 2 fețe de perini de ferestă.

Dela d. Lucreția Stanca, Vurpăr, 1 cursor.

Din Cața dela dd.: Maria Mircea, preotésă, 1 cărpă de mătăsă; Anghel. Mircea, Ana Mircea, Ana G. Mircea, Ana Pălășan, Maria M. Bucur, Domnica Cornea, Pălășan, Cornea, Ana I. Cornea, Maria T. Pălășan, câte un ștergar. Colect. prin d-na M. Mircea.

Dela d-sora Minodora Radivoieci, Bozovici, 2 tăiere decorative și 1 periniță de ace.

Din Câmpeni a colectat d. Sabina Preda, dela dd.: Carolina Andreica, 1 garnitură de cafea pentru 6 persoane; Sabina Preda, soție de adv. 1 cursor brodat, 2 cămeși brodate și o batistă de mătăsă; Zorița Andreica 2 ștergare; Lucreția Preda, un cursor brodat, 1 șurtă țesută și 1 tabletă brodată.

(Va urma.)

Correspondență particulară

a „Telegrafului Român“.

Dela Bistrița.

— Iuliu, 1897.

Onorată Redacție!

Cu respect rog pre Onorata Redacție se binevoiescă a da loc spre publicare în „Telegraful Român“ următoarelor:

„Reuniunea învățătorilor români gr.-or. din tractul Bistriței“ și-a ținut în est an adu-

narea generală ordinară la 30 Iunie st. v., adică Luni, a doua zi de „Sân-Petru“, în comuna Borgo-Bistrița, precum a fost anunțată și convocată și în „Telegraful Român“ din Sibiu, dela 14/26 Iunie a. e. nr. 65.

Adunarea s'a ținut sub presiunea ordinarii, a prea onoratului domn Simion Monda protopresbiterul tractului. S'a început la timpul hotărît în convocatoriu, în o sală a școlii cont. gr.-or. din loc.

Tote recerînțele de convocare și de aranjare au fost efectuate în ordinea necesară.

Inceperea, prestațiunile membrilor, a comisiunii cenzurătoare și a comitetului, precum și desbaterile în plen asupra acestora au decurs cu zel și demnitate. — Un semn vădit acestor că precum comitetul și comisiunea, așa și membrii ceilalți, cari n'au fost între funcționarii și au fost prezenți, ai reuniunii, își înțeleg, își respectă misiunea acestei corporațiuni a lor, și deși reuniunea e pe la începutul activității sale, acestia și-au propus a lucra cu zel întru îndeplinirea conștiințioasă a agendelor ei.

Nu mă pot exprima favoritoriu despre membrii reuniunii rămași acasă fără a-și motiva formal absența.

Ne știind motivul ce i-a reținut pe aceia dela participare, nu știu nici ce se cred despre ei, de aceea, ca om păcătos, cad în păcatul a presupune la unii dintre aceia lipsă de interes pentru reuniune.

Acum, că ar cădea această lipsă de interes, sau mai bine zis, de nepăsare, numai în sarcina învățătorilor, ori d-ora numai în sarcina parohiilor, cari nu provéd la timp pe învățătorii lor cu cele necesare, ca să p-otă participa la adunările reuniunii, ori că d-ora cade în sarcina amândora deodată, acesta eu nu o știu — o vor ști ei — dar destul, că aceia lipsă de interes, din partea unora, și-a arătat și acum existența.

Afară de membrii reuniunii, dintre cari însă au lipsit mulți, — public străin n'a fost, decât domnul Ștefan Vršmaș, învățător pensionat din Borgo-Prund, carele s'a și inseris ca membru ajutător al reuniunii, pentru anul 1897/8.

Servescă-i spre laudă! — ér altora spre exemplu de imitat.

Din loc au fost prezenți câți-va dintre țeranii fruntași și un student gimnasial.

Preoțime și alți inteligenți n'au fost.

Obiectele programului s'au exhaustat, afară de: „Numărul 10“, prelegere practică din comput, pe carea avea să o tracteze domnul Grigore Briciu, învățător în Coșna. — Absentând numitul domn dela adunare, acest obiect nu s'a tractat altcum, decât că fiind, ca toate lucrările, înaintată și acesta lucrare la comisiunea cenzurătoare în crise, acesta și-a făcut observările asupra ei și pe aceea le-a raportat la comitet și adunare, și s'au alăturat la actele reuniunii.

După terminarea ședinței, unii dintre membrii având afaceri, unii de oficiu, alți familiare, s'au depărtat, ér cei mai mulți s'au întrunit la o masă comună simplă, dar îndestulată și veselă pentru buna reușită a muncii prestată pentru scopul reuniunii în anul acesta, de cei ce se interesasă de ea

Un membru.

Examenele în Sebeș.*)

Sebeș, în 18 Iunie, 1897.

Onorată Redacție!

S'au publicat rapoarte din diferite protopresbiterate despre rezultatul obținut cu ocaziunea examenelor, deci nu pot înțelăsa a nu raporta — deși târziu — și din protopresbiteratul Sebeșului cel puțin despre examenele din Lăncrăm și Sebeș.

În Lăncrăm, unde funcționează ca învățători Ioan Bucur, Vasile Blaga și Ioan Pavel, s'a ținut examen în 28 Maiu a. e., presidat de M. O. Domn protopresbiter Sergiu Medean, însoțit de delegații Samuil Roșu și V. Pop învățători. Începutul s'a făcut cu cursul I-ii, — elevi prezenți 81 din 91, învățător Ioan Bucur. Cred a nu greși, când la acest loc îmi iau voie a caracterisa în scurte cuvinte pe veteranul învățător I. Bucur, care de 23 ani a muncit în via Domnului la această școală, câștigându-și prin purtarea lui exemplară atât în școală, cât și afară de școală, iubirea și încrederea tuturor.

*) Întârziat în lipsă de spațiu.

Ținuta lui în școală e a unui adevărat tată educător în familia sa; că corectă e purcederea lui, a arătat și examenul din anul acesta. Tot ca ceva caracter amintesc și religiozitatea sa, de care p-etruns adesea trece peste marginile recerute, propunând din studiul religiunii mai mult decât sunt elevii săi frageți în stare de a pricepe. În cât privește celelalte studii s'a arătat la locul său.

Armat curs II. și III., elevi prezenți din 86, 69, învățător Vasile Blaga, care în acest an a arătat mai multă diligență decât în trecut.

Învățătorul Ioan Pavel cu cursurile IV; V. și VI. — elevi prezenți din 79 78 — deși începător pe cariera învățătorescă, a dovedit, că a p-etruns principiile pedagogiei, propigate de făclile seminariului Andreian, de harnicii profesori de pedagogie.

Rezultatul examenului a fost peste așteptările tuturor. Mult a plăcut felul cum a dezvoltat științele naturale. Ér cântecile în 2 voci executate cu bun simț, și pricepere, ne-au frapat pe toți și ne-au întărit în convingerea, că nedisputabilă este forța distinsului artist George Dima, întru înfiltrarea și întruparea muzicii în elevii, cari se dedică în seminariul adreian muzicii instrumentale. Dibăcia în ale școlii și-a arătat-o deja în examenul său prim.

În Sebeș s'a ținut examenul cu curs I. de băieți în 7 Iunie, învățător d-sora Alex. Aitean, — din 101 elevi 74 prezenți. Rezultatul examenului a fost multămitor. Cu cursurile celelalte însă în 14 și 15 Iunie a. e., precum urmăz: Curs I. de eleve, învățător d-na Elisa Roșu, elevi prezenți 76 din 82. La cursul acesta trebuie să constat, că d-na învățătoare și-a dat totă silința și a făcut spor foarte multămitor cu elevele începătoare. Pășirea curagioasă a elevelor la declamări, a stors admirația publicului.

Di S. Roșu cu cursul al 2-lea de elevi și eleve, a arătat, că este o putere didactică probată. Rezultatul examenului demonștră, că-i zace la inimă prosperarea și înaintarea culturalei tineretului nostru. N'ai decât să participi la adunările învățătoresce spre a vedé interesul ce l arată acest învățător față de școală.

Duminecă, în 15 Iunie, după sêvșirea serviciului divin s'a continuat examenul cu cursul III., învățător George Tatar — din 66 elevi prezenți 55. — Examenul d-lui învățător Tatar a format coróna examenelor din Sebeș. Metodul propunerii lui s'a arătat practic și în conformitate cu cerințele pedagogice, confirmându-o acesta limbaul frumos în răspunsurile precise și corecte a elevilor. La religie s'a folosit stilul biblic. Sistemisarea momentelor etice a arătat pe învățător ca pe un cultivator a metodelui herbartian. Limba română — cetirea, reproducerea — deprinderile gramaticale — au fost deplin succese, asemenea computul, geografia și științele naturale, cu observarea însă, că științele naturale au fost tractate cam vast, cu cursul III lea.

După amiazi dela 2—6 ore a ținut dl Avram David examen cu cursurile IV., V. și VI., care învățător a dovedit multă pricepere și cunoștință în ale didacticei, arătând precum în trecut, așa și în examenul de față, a fi un învățătoriu dibaciu. Răspunsurile patrie de universită, precum și din fizică, au plăcut și ca cuprins și ca formă.

Am scris acest raport, nu ca să satisfac vanității unuia său altuia, ci mai mult ca să servescă spre îndemn tuturor celor ce sunt chemați a lucra pentru înaintarea și prosperarea mlădițelor tinere a mult cercațului și iubitului nostru popor.

Un amic al școlii.

PARTEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Divorțiu în biserica ortodoxă-răsăritenă și cea rom.-catolică,

de

Dr. Remus Roșca.

(Urmare).

5. „Impotență“. După natura lucrului, la căsătorie consumarea matrimonialului este o condițiune absolută, fiind scopul că-

sătoriei și „nascerea“ copiilor, deci neadmiterea impotenței, ca motiv de divorțiu, nici că se p-ote închipui logie, de aceea și biserica rom.-catolică l'consideră de impediment dirimător, numai ca să nu vină în contradicție cu principiul acceptat al indisolubilității căsătoriei, ceea ce însă este cu totul nelogic, pentru-că abstrăgând dela împrejurarea, că acesta se p-ote constata numai după încheierea căsătoriei, atât la bărbat, cât și la femeie, p-ote să subsezeze impotența relativă, ceea ce tot de aceeași consecuență este, ca și impotența absolută.

Dacă neconsumarea matrimonialului e a se subsuma numai sub impedimentele dirimătoare, pentru ce recunoște biserica rom.-catolică validitatea căsătoriilor încheiate pe pat de mórte, chiar și în casul, când a urmat letalitatea, unul din părțile nupturiente?

Pe lângă ori ce interpretare forțată a validității unei căsătorii încheiate sub astfel de împrejurări de forță majoră, inconsecuența e evidentă.

6. „Pribeirea“. Un lucru ce se întâmplă destul de des, și primirea pribeirii ca motiv de divorțiu se justifică pe deplin după natura căsătoriei, pentru-că părțile conjugale au luat asupra lor purtarea sarcinilor căsătoriei reciproc, și îndată ce o parte se subtrage în ori ce formă dela această sarcină, partea rămasă e espusă pe totă viața la o sarcină grea, fără vina ei, și ar fi silită, ca eventual să ducă chiar și o viață imorală.

Dar nu arare-ori se întâmplă, ca o parte conjugală să móră între împrejurări, cari se fac imposibilă constatarea morții. Ar fi atunci just, ca partea rămasă în viață, fără vina ei, să fie espusă pe totă viața la o astfel de stare deplorabilă?

De aceea divorțiu din motivul pribeirii se basază mai mult pe presumpțiunea, că partea pribeigă a încetat din viață, dar acesta nu se p-ote constata; și numai în linia a doua se consideră faptul ca atare, părăsirea cu necredință.

7. „Mania, epilepsia“, numai atunci se consideră în biserica ortodoxă ca motive de divorțiu, dacă aceste morburii au premers căsătoriei. Aceste motive de divorțiu se pot cualifica mai bine, dacă le subsumăm sub categoria acelor împrejurări, cari în înțeles mai general se consideră de înșelarea în persoană, pentru-că la încheierea căsătoriei s'a avut în vedere, că căsătoria se încheie cu o persoană sănătoasă, capabilă pentru suportarea tuturor consecuențelor căsătoriei. Dacă deci după aceea una dinte părțile nupturiente se convinge de contrariul, prin acesta se alterează voința reciprocă pentru încheierea căsătoriei, și fiind acesta motorul principal, mania și epilepsia, ca motive de divorțiu, sunt tot așa de justificate, ca și cele înșirate până aici.

8. „Călugăria“. Acest motiv de divorțiu acceptat de biserica ortodoxă se reduce mai mult la idealul vieții creștine, care recomandă înfrânarea patimelor, și se basază mai ales pe cuvintele apostolului Pavel către Corinteni, cartea I. cap. VII, vers 8. unde d-ice: „Érá d-ic celor necăsătoriți și văduvelor: bine este lor de vor rămânea precum și eu“; la validitatea acestui motiv de divorțiu se recere însă învoierea reciprocă.

9. „Ura nedumerită“. În aprețierea motivelor de divorțiu acceptate de biserica ortodoxă, anume am lăsat mai pe urmă acest motiv, pentru-că ori cât este el de just, reducându-se la simțul intern, care nu p-ote fi controlat, sub titlul acestui motiv, se pot comite și cele mai multe abuzuri la desfacerea căsătoriei.

Nu se p-ote contesta, că basa căsătoriei este dragostea, și că, îndată ce lipsesce dragostea, urmăză ura, ér când părțile conjugale se urș; nu mai p-ote fi vorba de traiu conjugal tignit, așa după cum idealul vieții conjugale o pretinde.

Nu a fost și nu p-ote fi pe lume psiholog, care să p-otă norma după anumite regulile afecțiunile omului, acesta este și va rămânea vecinic un secret al naturii omenesci.

(Va urma.)

Nr. 316/1867.

[116] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea definitivă a por-
torilor învățătoresci la școlile populare
gr.-or. din comunele aparținătoare pro-
topresbiteratului Reghinului însemnate
mai jos, se publică concurs cu termin
de 30 zile dela prima publicare în fôia
„Telegraful Român“, și anume:

1. Deda, salar anual 300 fl. din
lada comunală, cuartir, lemnele tre-
buincioase și 2 fl. pașal de cancelarie;
2. Dumbrava, salar 300 fl. din
repartiție, cuartir și lemnele trebuin-
cioase;

3. Rîpa-inferioară, salar 300 fl. din
repartiție, cuartir și lemnele trebuin-
cioase;

4. Poleți, salar 300 fl. anume:
250 fl. din repartiție, 50 fl. din fon-
dul bisericeii, cuartir și lemnele trebuin-
cioase;

5. Săcalul de pădure, salar
300 fl. din repartiție, cuartir și lemnele
trebuincioase;

6. Lueriu, salar 300 fl. anume:
120 fl. în bani din repartiție, folosința
alor două locuri de pășunat, prețuită
în 30 fl., 150 litre cucuruz din maga-
zinul de bucate, litra prețuită cu 1 fl.
folosința grădinei de legumi în mărime
de 200⁰□, cuartir și lemnele trebuin-
cioase;

7. Filea, salar 300 fl. din re-
partiție, cuartir și lemnele trebuincioase;

8. Idicel-sat, salar 300 fl.
anume: 260 fl. din repartiție, 40 fl.
din lada bisericeii, cuartir și două orgii□
lemne de focărit pe petiôre;

9. Idicel-pădure, salar 300 fl.
anume: 260 fl. din repartiție, 40 fl.
din lada bisericeii, cuartir și două orgii□
lemne de focărit pe petiôre;

10. Ibanești-pădure, salar
300 fl. din repartiție, cuartir și lemnele
trebuincioase;

11. Mureș-Cueșdiu, salar 300
fl. anume: 250 fl. din repartiție, 50
fl. ajutor, cuartir și lemnele trebuin-
cioase;

12. Măierău, salar 300 fl. anume:
155 fl. în bani din repartiție, folosința
a 4 dărahe loc arătoriu și cositor, com-
putată cu 25 fl., 60 fl. ajutor, cuar-
tir și lemnele trebuincioase;

13. Potoc, salar 300 fl. anume:
250 fl. din repartiție, 50 fl. ajutor,
cuartir, lemnele trebuincioase și folo-
sința unei grădini de 200⁰□;

14. Urisiul-superior, salar
300 fl., anume; 250 fl. din repartiție,
50 fl. ajutor, cuartir și lemnele de fo-
cărit;

15. Nădușa-română, salar
300 fl. anume: 205 fl. în bani din re-
partiție, 45 litre cucuruz, a 1 fl., 50
fl. ajutor, cuartir și lemnele de focărit.

Petentele la postul din Deda e in-
datorat a-se prezenta în vre-o Duminecă
ori sârbătoare în s. biserică, spre
a-și arăta dexteritatea în cântările bi-
sericesci.

Suplicele concursuali, instruite con-
form legilor în vigôre, sunt a-se așterne
în termenul deschis, subscrisului, p. u.
Szász-Régen.

Oficiul protopresbiter al gr.-or. al
Reghinului.

Reghinul-săseșc, 24 Iunie,
1897.

In conțelegere cu comitetele comi-
tete par.

Galateon Șagău,
protopresbiter.

[117]

1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de în-
vățător la școala confesională gr.-or.
din opidul Hunedóra, în protopresbi-
teratul Hațeg, se publică prin această
concurs cu termin de 30 de zile dela
prima publicare în fôia oficiasă a ar-
chidiecei „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest
sunt: 400 fl. v. a. și cuartir.

Dela fitorul învățător se cere
însă ca să poședă și cunoștințe musicale
pentru a putea compune și instrua un
cor vocal cu adulți, în 4 voci bărbă-
tesci, eventual un cor în 6 voci.

Reflectanții la acest post au a-și
trimite petițiunile lor concursuale in-
struite conform legilor în vigôre până
la termenul indicat comitetului paro-
chial prin P. O. oficiu protopresbite-
ral al tractului Hațeg.

Din ședința com. parochial gr.-or.

Hunedóra, la 17/29 Iunie,
1897.

George Oprea,
par. și preș ad hoc.

Nicolae Stoichitia,
notar.

Cu scirea și consensul subscrisului:

Avram Stanca,
adm. protopresb.

Nr. 287/1897 prot.

[118] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învă-
țătoresci dela școlile confesionale gr.
or. române din comunele bisericesci
mai jos însemnate din protopresbiteratul
Sighișorei, se publică concurs cu ter-
min de 30 de zile dela prima publi-
care în „Tel. Român“.

1. Criș, cu salariu anual de
300 fl. și anume: 150 fl. în bani din
cassa bisericeii, folosirea unei lunci cu
110 fl., 4 stângini de lemne cu 40 fl.,
cuartir în edificiul scolei și grădină.

2. Rôdeș, cu salariu anual de
300 fl. și anume: 240 fl. dela stat,
50 fl. din cassa bisericeii, în vîptuale
10 fl., cuartir în edificiul scolei și lem-
nele necesari de foc.

3. Vidacutul român, cu sa-
lariu anual de 300 fl. și anume: în
bani 260 fl., lemne de foc în valôre de
40 fl., cuartir în edificiul scolei și gră-
dină.

4. Bundorf, cu salariu anual
de 300 fl., și anume: în bani 200 fl.
în vîptuale 60 fl., lemne de foc în va-
lôre de 40 fl., cuartir în edificiul scolei
și grădină.

Informațiuni mai detaiate primesc
concurenții dela subscrisul.

Concurenții s-și așternă petiți-
unile concursuale instruite conform le-
gilor în vigôre în termenul deschis sub-
scrisului, cu îndatorirea a se prezenta
în vre-o Duminecă s-și sârbătoare în
biserica din respectiva comună biseri-
cască spre a-și documenta aptitudinea
în cele rituale.

Sighișóra, 7 Iuliu 1897.

Oficiul ppresbiter al gr. or. al tractului
Sighișorei, în conțelegere cu comitetele
parochiale concernente.

Dimitrie Moldovan,
protopop.

[104]

2—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului de
preot în a treia parochie de cl. I. din
comuna Șiria (Világos) devenită va-
cantă, pe basa ord. ven. cons. diecesan
din Arad, de dt. 4/16 Iunie Nr. 2689
1897 se escrie concurs nou cu termin
de alegere pe ziua de 21 Sept. (3
Octomvrie) 1897.

Recurenții sunt invitați a și in-
strua recursele lor conform §-ul 15
lit. a) din „Regulamentul pentru pa-
rochii“ și a le subșterne Prea Onora-
tului domn Georgiu Popovici, proto-
presbiter în Șiria (Világos) inclusive
până la 19 Sept. (1 Octomvrie) a. c.

Recurenții sunt poftiți a se înfă-
țoșa în comuna la sf. bis. într'o zi de
Duminecă, ori sârbătoare, înainte de ziua
alegerii cu 8 zile, spre a-și dovedi
dexteritatea în cântare, tipic, și orato-
ria, conform § lui 18 din „Reg. pentru
parochii“.

Cel ales e deobligat a predica
totdeuna la sf. liturgie când e septē-
mănariu, mai departe alesul e îndă-

torat a suplini în serviciile preoțesci
pe părintele protopop-paroch, în ca-
surile când acesta e ocupat cu agendele
oficioase ca protopresbiter și inspector
școlar.

Dat din ședința com. paroch gr.-
or. din Șiria dela 15/27 Iunie 1897

Stefan Antonescu, Vasilie Popoviciu,
președ. com. par. paroch, not. com. par.

Vădut:

Georgiu Popovici, m. p.,
protopresbiter.

Nr. 327/897.

[105] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de în-
vățători la școlile populare gr. or. din
comunele mai jos însemnate, se des-
chide concurs cu termin de 30 zile
dela prima publicare.

1. Apoldul de jos, 2 posturi.
Salar 300 fl., cuartir natural în edi-
ficiul scolei și lemnele necesare pentru
foc, sau 30 fl. relut de cuartir.

2. Apoldul de sus, 1 post.
Salar 300 fl., cuartir natural în edi-
ficiul scolei și lemnele necesari pen-
tru foc.

3. Cenade, 1 post. Salar 300
fl., cuartir natural în edificiul scolei
și lemnele necesare pentru foc.

4. Gârbova, 1 post. Salar 300
fl., cuartir în edificiul scolei, gră-
dină de legume și 4 stângini lemne de
foc din cari e a se încălzi și sala de
învățământ.

5. Cunta, 1 post. Salar 300 fl.
și relut de cuartir 20 fl.

6. Poiana, 1 post de învățător
la școala de băeți și 1 post de învățăto-
re la școala de fete. Salar 300 fl. și relut
de cuartir și grădină 70 fl.

7. Reci, 1 post Salar 300 fl.,
cuartir natural în edificiul scolei și
lemnele necesari pentru foc.

8. Broșteni, 1 post. Salar 300
floreini.

Recurenții la acestea posturi sunt
avisați a-și înainta cererile, instruite
conform normelor în vigôre, subsem-
natului oficiu protopresbiter al în ter-
minul deschis și a se prezenta înainte
de alegere în vre-o Duminecă s-și sârbă-
tore în biserică din comuna la care
au competat spre a-și arăta dexteritatea
în cântările bisericesci și tipic.

Învățătorul ales în postul la care
a competat, e datoriu a ține strana în
biserica în Dumineci și sârbători și a
conduce corul de cântări al elevilor la
liturgie în tot decursul anului.

Mercurea, la 11 Iunie 1897.

Oficiul protopresb. gr. or. al Mercurei
în conțelegere cu comitetele parochiale
respective.

Ioan Droc,
protopresb.

Nr. 261/897 protopresb.

[108] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învă-
țătoresci dela școlile confesionale gr.
or. române din comunele bisericesci
mai jos însemnate în protopresbitera-
tul Sighișorei, se publică concurs cu
termin de 30 de zile dela prima pu-
blicare în „Telegraful Român“.

1. Hetur, cu salariu anual de
300 fl. și anume: în bani 280 fl.
lemne de foc cu 20 fl., pe lângă cuar-
tir și grădină.

2. Zoltan, cu salariu anual de
300 fl. și anume: în bani 248 fl., vic-
tuale cu 28 fl., lemne de foc cu 24 fl.,
cuartir și grădină.

3. Archita, cu salariu anual
de 300 fl., cuartir și grădină.

4. Boiul mare, cu salariu
anual de 300 fl., cuartir, lemne și
grădină.

5. Șard, cu salariu anual de
300 fl., din cari 202 fl. 50 cr. prin
repartițiune dela popor, ér restul de

97 fl. 50 cr. din cassa bisericeii, cuar-
tir și grădină.

6. Saschiz, cu salariu anual
de 300 fl. și anume: în bani 230 fl.,
victuale cu 16 fl., lemne cu 16 fl.,
folosirea a două pământuri cu 38 fl.
și cuartir în edificiul scolei.

Petițiunile concursuale instruite
conform legilor în vigôre se vor sub-
sterne subscrisului în termenul sus in-
dicat.

Sighișóra, 25 Iunie 1897.

Oficiul protopresbiter al gr.-or. al trac-
tului Sighișorei, în conțelegere cu co-
mitetul parochial concernent.

Dimitrie Moldovan,
protopop.

Nr. 270.

[114] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învă-
țătoresci dela școlile elementare gr. or.
din comunele mai jos însemnate, în
protopresbiteratul Sebeșului, se publică
concurs cu termin de 30 de zile dela
prima publicare în „Tel. Român“.

1. Șugag, două posturi cu ur-
mătoarele emolumente:

a) pentru clasa I-ă cu salariu anual
de 300 fl., cuartir în edificiul scolei,
grădină și 6 m² lemne de foc;

b) pentru clasa a II-a cu salariu
de 300 fl., 50 fl. relut de cuartir și
grădină, 50 fl. pentru conducerea scolei
de pomărit și agricultură și 20 fl.
pentru agendele scripturistice ale co-
mitetului parochial, în total 420 fl.

Pentru ambii învățători cuincue-
nalele legale.

Salariile se plătesc regulat din
cassa bisericeii.

2. Pianul de sus, pentru clasa
a II-a cu salariu anual de 300 fl., care
se solvesc în rate lunare anticipative
din cassa bisericeii, cuartir liber și 2
stângini lemne de foc.

3. Ohaba, cu salariu de 300 fl.,
cuartir, grădină și 10 fl. pentru lemne.

4. Daia, un post de învățăto-
re cu salariu de 300 fl., cuartir și gră-
dină.

5. Căpâlna, cu salariu de 300
fl., cuartir și lemne de foc.

Învățătorii cari vor ocupa postu-
rile de sub 1, 2, 3 și 5, sunt datori
a ține Dumineca și sârbătore strana
în biserică și a cânta cu copiii la S.
Liturgie, de aceea înainte de alegere
s-și se prezenteze în vre-o Duminecă
s-și sârbătore în biserică, spre a-și
arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Concurenții au a-și așterne cererile
instruite conform normelor din vigôre,
până la termenul prefript subsemnatului
oficiu protopresbiter al.

Sebeș, 3 Iuliu 1897.

În conțelegere cu comitetele parochiale
respective. Oficiul protopresbiter al
Sebeșului.

Sergiu Medean,
protopresb.

Convocare.

Domnii acționari ai „Cassei de
păstrare în Mercurea“ societate pe acții,
sunt poftiți la o *adunare generală*, care
prin această se conchiamă pe **6/18 Au-
gust a. c.** la 3 ore p. m. la **Mercurea**
în localul propriu al institutului.

La ordinea zilei este:

Raportul direcțiunei asupra reso-
luțiunei tribunalului reg. ung. din Si-
biu, ca for comercial, ddto 24 Iunie
a. c. Nr. 4014/897 pentru întregirea
unor puncte a statutelor societății.

Mercurea, la 17/29 Iuliu 1897.

[119] 1—1

Direcțiunea.